

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.094/2019/4.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

A felperes:

...

A felperes képviselője:

Dr. Vasas József ügyvéd

Az alperes:

...

Az alperes képviselője:

dr. Danka János ügyvéd

A per tárgya:

6.045.557 forint és járulékai megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Nyíregyházi Törvényszék 1.Gf.40.031/2018/11/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Nyíregyházi Járásbíróság 12.G.40.065/2016/46.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 150.000 (Százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 604.600 (Hatszáznégyezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság a 12.G.40.065/2016/25. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a felek között 2014. augusztus 19. napján létrejött, majd hatályosult, négy részből álló Feltételes Vállalkozási Szerződésből eredően az alperes a felperes elmaradt haszonból származó kárának teljes mértékű megtérítésére köteles. E határozatot a másodfokú bíróság a 1.Gf.40.032/2018/11/I. számú

közbenső ítéletével helybenhagyta.

- [2] A jogerős közbenső ítélet indokolása szerint meghívásos közbeszerzési eljárás lebonyolítását követően a felek között írásban, feltételhez kötött vállalkozási szerződés jött létre, felfüggesztő feltételként - a régi Kbt. 40. § (4) bekezdésében írt vagylagos feltételek közül - a támogatási kérelem minisztérium általi elutasítását meghatározva, amelyre tekintettel az alacsonyabb összegben elnyert támogatás mellett is hatályba lépett a vállalkozási szerződés. A szerződés aláírása és hatályosulása közötti időben, illetőleg a hatályosulását követően az alperes megsértette a szerződésből eredő együttműködési, tájékoztatási kötelezettségét, ami következtében a 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:62. § (3) bekezdése szerinti kártérítési felelőssége [Ptk. 6:142. §] fennáll.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [3] A felperes keresetében 6.045.557 forint elmaradt haszonból álló kártérítés és késedelmi kamata, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest a felperes javára 6.045.557 forint és annak kamatai, valamint perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a jogerős közbenső ítéletben tisztázott jogalap fennállásán túl a felperes az összecszerűség körében is eleget tett a bizonyítási kötelezettségének. A kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében foglaltakra az alperes nyilatkozatot nem tett, azt nem vitatta, ezért az aggálytalan szakvéleményt ítélete alapjául elfogadta. A szakértői véleményben meghatározott elmaradt haszon összegére (6.535.767 forint) tekintettel a felperes keresetében előterjesztett követelés nem eltúlzott, ezért a kereseti kérelem szerinti összegben marasztalta az alperest.
- [6] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és kötelezte az alperest a felperes javára másodfokú perköltség megfizetésére, továbbá kimondta, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [7] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészítette ki:
- [8] „A Nyíregyházi Törvényszék I.Gf.40.032/2017/11/I. számú - a 2014. augusztus 19-én létrejött, majd hatályosult Feltételes Vállalkozási Szerződésből eredően a felperes elmaradt hasznából származó kárának teljes mértékű megtérítésére alperest kötelező - jogerős közbenső ítéletének kézhezvételét követően a felperes a járásbírószágon 2018. március 23. napján 32. sorszám alatt benyújtott 9. számú előkészítő iratában igazságügyi szakértő kirendelését kérte, feladataként meghatározva az általa készített, a keresetlevél F/12. szám alatti mellékleteként csatolt kimutatás felülvizsgálatát, a kimutatásban szereplő költségtételek helyességének ellenőrzését, az elmaradt haszná összegszerű meghatározását, annak vizsgálatát, hogy a kimutatásban szereplő tételek (anyagok, berendezések, eszközök) beépítése szükséges-e a beruházás megvalósításához. Indítványozta a villamosmérnök, mérnök-üzemgazdász, valamint jogi szakokleveles mérnök felsőfokú szakirányú képesítéssel rendelkező ... igazságügyi szakértőként kirendelését, beadványához mellékelte a szakértő adatlapját.
- [9] A járásbírószágon a 2018. március 29. napján megtartott tárgyaláson a felperesi beadványt mellékletével együtt kézbesítette az alperes részére (12.G.40.065/2016/33. számú jegyzőkönyv 1. oldal).
- [10] Az alperes a szakértői bizonyításra vonatkozó indítványt nem ellenezte, azonban arra hivatkozással, hogy a szakértő személyével összefüggésben az ügyfelével egyeztetni kíván, rövid határidő engedélyezését kérte nyilatkozata benyújtására.
- [11] A bíróság a tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg - 8 napos határidő engedélyezésével - felhívta az alperest, hogy a felperesi beadványban foglaltakra, a szakértő személyére vonatkozóan tegye meg

nyilatkozatát, illetőleg a szakértőhöz felteendő kérdéseit közölje.

- [12] Alperesi nyilatkozat hiányában, a határidő leteltét követően az elsőfokú bíróság 2018. április 17. napján 36. sorszám alatt meghozott végzésében a Pp. 177. § alapján szakértői bizonyítást rendelt el, szakértőként ... szakértőt rendelte ki, a végzés 7. oldalán meghatározta a szakértő feladatait.
- [13] A 36. sorszámú végzést az alperes (képviselője) 2018. április 23. napján vette át.
- [14] A szakértő 2018.05.01. keltezéssel, a járásbíróságon 2018. május 3. napján, 37. sorszám alatt benyújtott beadványában a peres felektől a szakvéleménye elkészítéséhez további iratok rendelkezésre bocsátását kérte.
- [15] Az adatszolgáltatásra felhívó végzést az alperes képviselője 2018.05.11. napján vette át, a kért iratokat 2018. május 25. napján, 38. sorszám alatt a bíróság részére megküldte.
- [16] A 2018. május 31. napján megtartott tárgyaláson (12.G.40.065/2016/40. sz. jkv.) jelenlévő alperesi képviselő korábbi nyilatkozatait fenntartotta, közölte, hogy a szakértő által kért iratokat 1 pld-ban tudta benyújtani, a felperes részére azok szkennelt másolatát tudja közvetlenül átadni.
- [17] A bírósághoz 2018. június 15. napján, 41. sorszám alatt benyújtott szakértői véleményt a bíróság 42. sorszám alatt meghozott - szakértői díjat megállapító - végzéssel azzal a felhívással kézbesítette a feleknek, hogy 15 napon belül az abban foglaltakra esetleges észrevételeiket tegyék meg. Nyilatkozzanak továbbá arra, hogy a szakvélemény kiegészítését, a szakértő tárgyalásra történő megidőzését kérik-e. Ennek hiányában a bíróság úgy tekinti, hogy az írásban benyújtott szakértői véleményt elfogadják, azt nem vitatják.
- [18] A szakértői véleményt, valamint a bíróság végzését az alperes képviselője 2018.06.21. napján vette át, a szakvéleménnyel kapcsolatban észrevételt nem terjesztett elő.
- [19] Az ügyben 2018. szeptember 13. napjára kitűzött - a kitűzést követően utóbb bekövetkezett helyszínváltozás következtében -, a ... sz. alatti épületben megtartott tárgyaláson az alperes jogi képviselője nem jelent meg.
- [20] Előzetesen, a 2018. szeptember 8. napján benyújtott (45. sorszám alatt érkeztetett) beadványában bejelentette, hogy a tárgyaláson - más tárgyaláson való kötelező jelenléte miatt - személyesen megjelenni nem tud, kérte a távolmaradását kimentettnek tekinteni.
- [21] A járásbíróság a megtartott tárgyaláson a tárgyalást berekesztette, majd zártan meghozta és nyilvánosan kihirdette a külön íven szövegezett ítéletét."
- [22] A másodfokú bíróság mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást - a felek előadásai, perbeli nyilatkozata alapján - a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg, és helytálló érdemi döntést hozott. Az elsőfokú ítélet érveit azzal egészítette ki, hogy az elsőfokú bíróság az eljárása során lehetővé tette az alperes számára, hogy a szakértő személyével kapcsolatban nyilatkozzon, a szakértőhöz kérdéseket tegyen fel, az elkészült szakértői véleményt megismerje, arra észrevételt tegyen. Az alperes azonban e jogosultságait nem gyakorolta, ezért az ítéletkezés alapjául szolgálhatott az aggálytalannak tekintett szakvélemény.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [23] A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a bíróságok a szakértői bizonyítás elrendelése körében hozott szakértő kirendelő végzéssel, a szakértői kompetencia vizsgálata körébe tartozó intézkedések elmulasztásával, illetve a szakértő kompetenciáján túlterjeszkedő szakértői nyilatkozatot tartalmazó szakértői vélemény elfogadásával megsértették az 1952. évi III. törvény (Pp.) 177. § (1) bekezdését, 182. § (3) bekezdését, a 9/2006. (II.27.) IM rendelet 11. számú mellékletének B alfejezetbe foglalt táblázat 8. sorában írtakat, ezért az e jogszabályokat sértő szakvélemény megalapozottságához nyomatékos kétség fér, így arra

jogerős ítéletet alapozni nem lehet.

- [24] Állította, hogy a Pp. 177. § (1) bekezdésének helyes értelmezése szerint az eljáró bíróság hivatalból köteles a szakértő kirendelése körében a szakértőt terhelő megfelelő végzettség vizsgálatára, illetve kompetenciájának teljes körű ellenőrzésére. A 9/2006. (11.27.) IM rendelet 11. mellékletének B alfejezet 8. pontja az épületenergia tárgykörébe tartozó napelemes rendszerek vizsgálatával, és arról történő vélemény adásával kapcsolatos szakkérdésekben a) okleveles építészmérnök, vagy b) okleveles gépészmérnök szakképesítést ír elő, ugyanakkor a kirendelt szakértő kizárólag villamosmérnök, illetve mérnök üzemgazdász végzettségű. A perben releváns kérdések megválaszolásához közgazdasági, számviteli és különösen adózási szakterületen szükséges kellő jártasság, amivel pedig a szakértő nem rendelkezett, így véleményére ítélet nem alapítható. Miután lényeges eljárási szabálysértéssel olyan szakértő került kirendelésre, aki sem megfelelő végzettséggel, ebből adódóan pedig megfelelő kompetenciával nem rendelkezett a szakvélemény elkészítésére, e hiányosság lényeges kihatással van az érdemi döntés meghozatalára.
- [25] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [27] A Kúria - a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint - a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jogerős ítéletet és megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [28] A felülvizsgálati eljárás rendkívüli perorvoslat, az nem tekinthető a per folytatásának, a jogerős ítélet felülbírálatára kizárólag a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, szigorú eljárási szabályok szerint előterjeszthető kérelem keretei között van lehetőség. Az alperes felülvizsgálati kérelmében kizárólag a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte, amire tekintettel a Kúriának a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértések keretei között abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy azok az eljárási szabálysértések fennállnak-e amik az elsőfokú eljárástól kezdődően a peres eljárás megismétlését teszik szükségessé.
- [29] A Pp. 177. § (1) bekezdése alapján a bíróság olyan esetben vehet igénybe szakértőt, ha valamely a perben releváns tény vagy körülmény megállapításához, illetve megítéléséhez olyan különleges szakértelemre van szükség, amivel a bíróság nem rendelkezik. Az igazságügyi szakértői tevékenységre vonatkozó szabályokat az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (Szaktv.) tartalmazza. Az igazságügyi szakértőkről névjegyzéket kell vezetni, a szakértő szakterületi besorolásánál pedig az igazságügyi szakértői szakterületekről, valamint az azokhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételekről szóló 9/2006. (II. 27.) IM rendelet az irányadó. Az Szaktv. értelmében a szakértő a névjegyzékben meghatározott szakterületre kerülhet felvételre. A 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 1-14. számú mellékletei tartalmazzák a névjegyzékbe bejegyezhető szakterületeket. A névjegyzékbe az vehető fel, aki - az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvényben foglalt egyéb feltételek teljesítése esetén - a szakterülethez kapcsolódó képesítési, valamint az e rendeletben előírt egyéb feltételek teljesítését igazolja. Azt tehát, hogy a meghatározott szakterülethez szükséges képesítéssel a szakértő rendelkezik-e, a névjegyzékbe történő felvétele során, a névjegyzéket vezető hatóságnak kell ellenőriznie.
- [30] Szakértő kirendelése során a bíróság a szakértői névjegyzékben szereplő, ott meghatározott szakterületi besorolású szakértőt köteles kirendelni. A perbeli esetben ez történt. A kirendelés során ugyanakkor a fentiekre figyelemmel nem a bíróság feladata, hogy a névjegyzékbe vett, besorolt szakterületű szakértők szakmai képesítési feltételeit vizsgálja. A szakértő kirendelésének szubjektív feltétele éppen annak a különleges szakértelemnek a hiánya, amivel a bíróság nem rendelkezik, ezért annak eldöntése, hogy az egyes szakterületeken belül mely szakkérdésekhez milyen képesítési

követelmények szükségesek, nem is tartozhat a bíróság kompetenciájába.

- [31] Annak, hogy az ügyben csak kompetens szakértő járjon el, garanciája az a szabály, amely szerint a szakértő köteles közölni a bírósággal, ha a feltett kérdések megválaszolása egészben vagy részben nem tartozik azon szakismeretei körébe, amelyekben a rá irányadó szabályok szerint jogosult eljárni [Szaktv. 45. § (4) bekezdés b) pont]. Ez a bejelentés tehát egyrészt a szakértő felelőssége, másrészt a peres feleknek is joga van ezt kifogásolni. Ahogyan arra a másodfokú bíróság is rámutatott jogerős ítéletében, a peres felektől az eljárás minden szakaszában elvárható tényállításaiknak, nyilatkozataiknak, a per állása szerint, a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben történő előadása [Pp. 141. § (2) bekezdés]. Ez vonatkozik a szakértő személyével kapcsolatos kifogások előadására, továbbá a szakértői vélemény megállapításainak vitatására is. Amennyiben a peres felek észlelik, hogy olyan szakértő került kirendelésre, aki szerintük az adott szakkérdésben szakvélemény adására jogosultsággal nem rendelkezik, úgy a gondos és eljárást segítő, elvárható magatartás részükről, hogy a szakértő személyével kapcsolatos kifogást már a kirendelő határozat meghozatalakor jelezzék.
- [32] Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság arra, hogy a perbeli esetben a bíróság lehetőséget teremtett az alperes számára nyilatkozatai megtételére mind a felperes által indítványozott szakértő személyéről, mind annak végzettségéről és kompetenciájáról, továbbá az alperes mind a szakértő kirendelésére okot adó bizonyítandó tények körét, mind pedig a szakértőhöz felteendő kérdéseket megfelelő időben megismerte. Ilyen előzmények mellett a gondos és eljárást segítő magatartás az lett volna a részéről, ha a bíróság külön erre irányuló felhívására észrevételezi a szakértő személyével kapcsolatos aggályait. Ilyen nyilatkozatot az alperes nem terjesztett elő, és később az elkészült szakértői vélemény ismeretében sem kifogásolta a szakértő kompetenciáját.
- [33] A szakértő nem jelezte a kirendelését követően, hogy kompetenciájába nem tartozó kérdésben kellene véleményt nyilvánítania, és a felülvizsgálati ellenkérelemben részletezettek szerint a perbeli szakkérdés megválaszolása tekintetében nem is az alperesi felülvizsgálati kérelemben megjelölt képesítésre van szükség. A napelemes rendszerek szakterületre előírt képesítési feltételt nem az alperes által hivatkozott 9/2006. (11.27.) IM rendelet 11. melléklete, hanem az 5. számú melléklet B/35 pontjában megadottak határozzák meg. A szakértő villamosmérnök, képzettsége megfelel a vele szemben támasztott képesítési követelményeknek, így jogosult a napelemes energiatermelő rendszerekkel kapcsolatos igazságügyi szakértői tevékenység ellátására. Mindez arra utal, hogy az alperes alaptalanul vitatja a szakértő kompetenciáját.
- [34] Azonban ennek a kérdésnek az érdemi vizsgálatára már a felülvizsgálati eljárásban nem is kerülhet sor. A felülvizsgálati eljárás ugyanis nem a per folytatása, arra nincs lehetőség, hogy a fél az elsőfokú eljárásban elmulasztott nyilatkozatait a felülvizsgálati eljárásban tegye meg.
- [35] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint az alperes olyan észrevételt, nyilatkozatot sem tett, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy a szakvélemény helyességéhez nyomatékos kétség fér, ezért a világos, logikus és a per adataival is összhangban álló szakértői véleményt a bíróság indokoltan tekintette aggálytalanként ítélezésének alapjául [Pp. 182. § (3) bekezdés].
- [36] A kifejtettek értelmében a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése szerint a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [37] Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a Kúria a Pp. 78. § (1) bekezdése folytán kötelezte őt a felperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amely áll a felperes jogi képviselével kapcsolatosan felmerült, és a Kúria által a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján a kifejtett jogi képviselői tevékenységgel arányos, mérlegeléssel megállapított áfa nélküli ügyvédi munkadíjból.

- [38] Az alperes személyes illetékmentességére tekintettel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről a Kúria a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében határozott.
- [39] A Kúria a jogerős ítélet elleni felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. május 14.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Cseh Attila s.k. bíró